

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Kutatási módszerek és tudományos szövegalkotás

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Történelem és Filozófia
1.3. Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4. Szakterület	Filozófia
1.5. Képzési szint	Alapképzés (BA)
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Filozófia
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Kutatási módszerek és tudományos szövegalkotás				A tantárgy kódja	HLM2205
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			Dr. Gregus Zoltán egyetemi adjunktus				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			Dr. Gregus Zoltán egyetemi adjunktus				
2.4. Tanulmányi év	I	2.5. Félév	2	2.6. Értékelés módja	ÉF	2.7. Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	28	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					5
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					5
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					22
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					6
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám					42
3.8. A félév összóraszám					40
3.9. Kreditszám					3

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	
4.2. Kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Videoprojektor vagy okostábla
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	A szemináriumi szövegek elolvasása

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai/kulcs-kompetenciák	C1 A filozófia elméleti és történeti alapjainak beazonosítása és megfelelő alkalmazása: elvek, értékek, etikák, gondolkodási módozatok és gyakorlatok C2 Általános és ágazati filozófiai gondolatok, témák és problémák rendszerezése és megfogalmazása C3 Megoldások, konklúziók vagy alternatív probléma-megközelítések erős és gyenge pontjainak a kritikai gondolkodás (logikai elemzés és értékelés) általi beazonosítása C4 Az emberi cselekedetek, tapasztalatok és létezés okainak, elveinek és értelmének a kimutatása
Transzverzális kompetenciák	CT1 Közepes nehézségű problémahelyzetek realista, illetve mind elméleti, mind gyakorlati érveléssel való kezelése, hatékony megoldásuk érdekében CT2 A hatékony multidiszciplináris csoportmunka technikáinak a különböző hierarchikus szinteken való alkalmazása

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	- A filozófiai és a humántudományi kutatásban, dokumentációban használatos elvek és módszerek azonosítása és leírása - A filozófiai módszerre (problematizálás, reflexió, értelmezés) jellemző általános szabályok (analízis, szintézis) meghatározása - A kifejezési/kommunikációs eszközök, technikák, valamint a szövegalkotási módszerek azonosítása és megfelelő használata (kommentár, akadémiai esszé) - Szövegek, tudományos előadások elkészítése és szerkesztése
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- A tantárgy fő célja, hogy megismertesse a hallgatókat a fontosabb tudományos műfajok szerkezeti és stiláris jellemzőivel. - A műfajelméleti ismereteken túl bevezetést nyújt a tudományos szöveg megalkotásának technikai típusú ismereteibe (hivatkozás, könyvészet összeállítása stb.) - A tantárgy képessé kell tegye a hallgatókat arra, hogy félév végén önállóan is képesek legyenek különböző műfajú szövegeket megalkotni.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés. A gondolkodás és a filozófiai nyelvezet	Előadás és beszélgetés	
2. A filozófiai szövegek műfajai. Tanulmány, esszé, dialógus, aforizma	Előadás és beszélgetés	
3. A tudományos szövegek általános jellegzetességei	Előadás és beszélgetés	
4. Eredetiség, körülhatároltság, világosság, ellenőrizhetőség, módszertani tudatosság	Előadás és beszélgetés	
5. A szakdolgozat elkészítésének tartalmi követelményei. A témaválasztás kérdései	Előadás és beszélgetés	

6. A szakdolgozat elkészítésének formai követelményei. Fogalmazás, nyelvhelyesség, központosítási szabályok	Előadás és beszélgetés	
7. A szöveg tagolása és a hivatkozások használata	Előadás és beszélgetés	
8. Hogyan olvassunk? Jegyzetelés és kivonatolás	Előadás és beszélgetés	
9. A kutatás módszerei és eszközei	Előadás és beszélgetés	
10. A munkaterv elkészítése	Előadás és beszélgetés	
11. A szövegszerkesztés alapvető követelményei I.	Előadás és beszélgetés	
12. A szövegszerkesztés alapvető követelményei II.	Előadás és beszélgetés	
13. A stílusok használata, a tartalomjegyzék és a bibliográfia összeállítása	Előadás és beszélgetés	
14. A tanulmányozott ismeretek összefoglalása	Előadás és beszélgetés	

Könyvészet

Andrei Marga: Feluri de prezentare a filosofiei, in: Uő.: *Introducere în metodologia și argumentarea filosofică*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1992, 35-45.

Bognár László – Forrai Gábor (szerk.): *Esszéírás és informális logika*. Bölcsész Konzorcium, 2006

<http://mek.oszk.hu/09600/09612/html/impresszum.html>

Richard Aczel : *Hogyan írjunk esszét?* Osiris Kiadó, Budapest, 2004.

Umberto Eco : *Hogyan írjunk szakdolgozatot?* Gondolat Kiadó, Budapest, 1994 (2. kiadás).

Wimmer Ágnes – Juhász Péter – Jeney Johanna: *Hogyan írjunk...? 101 tanács (szak)dolgozatíróknak*

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Filozófia és történetiség	Szövegelemzés és vita	
2. A filozófiai szövegértés	Szövegelemzés és vita	
3. Az interpretáció elméletei	Szövegelemzés és vita	
4. A tanulmány stilisztikai vizsgálata	Szövegelemzés és vita	
5. A filozófiai esszé stilisztikai vizsgálata	Szövegelemzés és vita	
6. A filozófiai aforizma stilisztikai vizsgálata	Szövegelemzés és vita	
7. A filozófiai levél és napló stilisztikai vizsgálata	Szövegelemzés és vita	
8. A filozófiai esszé begyakorlása	Bemutató és megbeszélés	
9. A szakdolgozat formai követelményei	Bemutató és megbeszélés	
10. A szakdolgozat tartalmi követelményei	Bemutató és megbeszélés	
11. A tudományos szöveg elkészítésének begyakorlása	Bemutató és megbeszélés	
12. Elektronikus szövegszerkesztés I.	Bemutató és megbeszélés	
13. Elektronikus szövegszerkesztés II.	Bemutató és megbeszélés	
14. A hallgatók egyéni teljesítményének kiértékelése		

Könyvészet

Elias Canetti: *Tömeg és hatalom*. Európa, Budapest, 1991, (szemelvények)

Friedrich Nietzsche: *A vándor és árnyéka*, Gönczöl Kiadó, Budapest, é.n., (szemelvények)

Hans-Georg Gadamer: Szöveg és interpretáció. In: Bacsó Béla (szerk.): *Szöveg és interpretáció*, Cserépfalvi, Budapest, é.n., 17–42.

Jorge Luis Borges: *A halhatatlanság*. Európa, Budapest, 1992, (szemelvények).

Lukács György: Levél a „kísérlet”-ről. In Uő: *Ifjúkori művek*, Magvető, 1977.

Martin Heidegger: Mit jelent gondolkodni? in: Bacsó Béla (szerk.): *Szöveg és interpretáció*, Cserépfalvi, Budapest, é.n., 7-16.

Paul Ricoeur: Metafora és filozófia-diskurzus. In: Bacsó Béla (szerk.): *Szöveg és interpretáció*, Cserépfalvi, Budapest, é.n., 65–96.
Theodor W. Adorno: Az esszé mint forma. In Uő: *A művészet és a művészetek*. Helikon, 1998, 29–47.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A hallgató képes kell legyen tudományos szövegek és esszék elkészítésére, illetve mások szövegeinek a gondozására, amelyeket a későbbiekben különböző kulturális fórumokon és szerkesztőségekben hasznosíthat
- Szakmai fórumokon való részvétel

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az előadásokon bemutatott követelményrendszer ismerete	Folyamatos felmérés	30%
10.5 Szeminárium / Labor	Esszé készítése	Bemutató	30%
	Tanulmányvázlat készítése	Bemutató	30%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• Az előadásokon és szemináriumokon 70%-os részvétel • Minimum egy tanulmányvázlat elkészítése a félév folyamán • Minimum egy esszé megírása a félév folyamán • A vitákban, szövegértelmezésekben való aktív részvétel			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)¹

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							

Kitöltés időpontja:
2025. szeptember 14.

Előadás felelőse:
Gregus Zoltán

Szeminárium felelőse:
Gregus Zoltán

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025. szeptember 29.

Intézetigazgató:
Nagy Róbert docens

¹ Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.